

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse noorsootöö rolli selliste noortele eluks vajalike oskuste arendamise toetamisel, mis hõlbustavad noorte edukat üleminekut täiskasvanuikka, kodanikuaktiivsusesse ja tööellu

(2017/C 189/06)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

1. selle teema poliitilist tausta, mis on esitatud käesolevate järelduste I lisas;

TEADVUSTAB, ET

2. Euroopa Liit seisab silmitsi märkimisväärsete majanduslike ja sotsiaalsete probleemidega, mis on osaliselt tingitud kasvavast rändest ning finants- ja majanduskriisi tagajärgedest;
3. need suundumused on eriliseks väljakutseks demokraatlike väärtuste, sotsiaalse ühtekuuluvuse, tööhõivevõimaluste ja tööelu ning noorte, eelkõige riskirühma kuuluvate ja vähemate võimalustega noorte kaasatuse ja heaolu seisukohast;
4. nende probleemide edukaks lahendamiseks on väga oluline suurendada noorte arusaamist kodanikuaktiivsusest, nende õigusi ja vastutust, demokraatlike väärtuste tunnistamist ja austamist, kultuurilist mitmekesisust ning garantiid nende sõna- ja usuvabaduse tagamise kohta, võimaldades omandada eluks vajalikke oskusi⁽¹⁾;
5. eluks vajalike oskuste arendamine on võrdselt tähtis nii noorte suurest töötusest tingitud majanduslike, poliitiliste, sotsiaalsete ja inimkulude käsitlemiseks kui ka selleks, et aidata noortel kindlaks määrata ja kindlustada oma tulevikku kvaliteetse tööhõive, sotsiaalse kaasatuse ja kodanikuaktiivsuse kaudu;

VÕTTES ARVESSE

6. nõukogu resolutsiooni kaasava ja konkurentsivõimelise Euroopa uue oskuste tegevuskava kohta,⁽²⁾ eelkõige selles toodud tõdemust, et „[o]n oluline vaadata tööturu esmavajadustest kaugemale ning keskenduda ka nendele hariduse ja koolituse aspektidele, mis edendavad innovatsiooni, ettevõtlust ning loovust, kujundavad sektoreid, loovad töökohti ja uusi turge, võimestavad inimesi (sh kõige haavatavamaid), rikastavad demokraatiat ning toetavad kaasatud, andekate ja aktiivsete kodanike kujunemist“;
7. elukestva õppe võtmepädevusi käsitleva soovitus⁽³⁾ läbivaatamist, mis annab võimaluse võtta kaasava lähenemisviisi selliste pädevuste arendamise suhtes, millest võib olla noortele abi ja mis võivad hõlbustada nende edukat üleminekut täiskasvanuikka, kodanikuaktiivsusesse ja tööellu. Kasutades küll teistsugust terminoloogiat, osutatakse juba praeguses üleeuroopalises võtmepädevuste raamistikus paljudele käesolevates nõukogu järeldustes määratletud eluks vajalikele oskustele;

⁽¹⁾ Eluks vajalike oskuste määratlus kõnealuste järelduste tähenduses on esitatud punktides 10–12 ning II lisas.

⁽²⁾ Nõukogu resolutsioon kaasava ja konkurentsivõimelise Euroopa uue oskuste tegevuskava kohta (ELT C 467, 15.12.2016, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (ELT L 394, 30.12.2006, lk 10).

TOONITAB, ET

8. kuigi noorte töötusest tulenevate probleemidega ja nendest tingitud sotsiaalse olukorra halvenemise ja poliitilise võõrandumise väljakutsetega tegelemisel on palju aspekte, võimaldab noortesektor tulemusliku noorsootöö kaudu noortel omandada eluks vajalikke oskusi, mis aitavad neil kasutada maksimaalselt ära oma potentsiaali ja toetavad neid täisväärtusliku ja produktiivse isikliku, sotsiaalse ja tööelu saavutamisel ja säilitamisel. Sellised eluks vajalikud oskused võivad samuti aidata vältida marginaliseerumist ning vöidelda sellise propaganda, retoorika ja käitumise vastu, mis võivad olla seotud radikaliseerumisega ning viia vägivaldse ekstremismini;

TUNNISTAB, ET

9. kuigi noorsootöö võib tähendada hulka erinevaid meetmeid, projekte, programme, tegevusi ja algatusi, mida pakuvad erinevad teenusepakkujad erinevates keskkondades, on üheks noorsootöö tegevuse ja suunitluse eripäraks noorte isiklik ja sotsiaalne areng;
10. tõhus noorsootöö võib aidata noortel saavutada positiivseid tulemusi järgmiste tegevuste kaudu:
- noorte pädevuste arendamine, soodustades sel moel nende isiklikku arengut,
 - positiivsete sotsiaalsete väärtuste, käitumiste ja hoiakute edendamine ja soodustamine, eelkõige suhetes teistega,
 - noorte loovuse ja innovatiivse võimekuse ja potentsiaali edendamine, mis aitab neil osaleda edukalt tööelus,
 - demokraatlike väärtuste edendamine, suurendades seeläbi kodanikuaktiivsust ja demokraatlikku osalemist;
11. eluks vajalikud oskused on positiivsed, jaatavad ning probleemide lahendamisele suunatud käitumismudelid, mida kasutatakse asjakohaselt ja vastutustundlikult igapäevaelus nii kodus, internetis, kogukonnas, hariduses/koolituses kui ka tööel. Need oskused on hariduse, koolituse, noorsootöö ning mitteformaalse ja informaalsete õppe kaudu omandatud isiklikud ja sotsiaalsed oskused, mida inimesed saavad kasutada oma igapäevaelus sageli ette tulevate teemade, küsimuste ja probleemide käsitlemiseks;

NÕUSTUB, ET

12. eluks vajalikud oskused on olulised kõikide noorte jaoks, kuid eriline tähendus ja tähtsus on neil riskirühma kuuluvate ja vähemate võimalustega noorte ning nende tööõhõivevajaduste, sotsiaalse kaasatuse ja demokraatliku osalemise jaoks;
13. noortele eluks vajalike oskuste omandamise ja arendamise edendamine ning selleks võimaluste loomine võiks olla noortepoliitika lahutamatu osa nii Euroopa kui liikmesriikide tasandil;

MÄRGIB, ET

14. II lisas esitatakse kokkuvõtte eluks vajalikest oskustest ja osutatakse nende tunnustele; nimetatud kokkuvõtte ei ole normatiivne ega ammendav, vaid kajastab neid eluks vajalikke oskusi, mida noorsootöö abil saaks kõige paremini edendada ja aidata noortel omandada ⁽¹⁾;
15. II lisas määratletud eluks vajalikud oskused arenevad pidevalt ning selle kindlaksmääramine, kuidas eluks vajalikke oskusi tähtsuse järjekorda seada, neid tutvustada ja edendada, jääb liikmesriikide ning Euroopa, riiklike ja kohalike sidusrühmade pädevusse;

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESSE VÕTTES

16. edendama noorsootöö panust noorte eluks vajalike oskuste arendamisse noortepoliitika raamistikes ja noorte toetamisele suunatud meetmetes;
17. levitama ja edendama noorsootöö pakkujate seas õppevahendeid, meetodeid ja tavasid, eelkõige noorsootöötajate väljatöötatud vahendeid, mis võivad noori toetada eluks vajalike oskuste omandamisel;

⁽¹⁾ Käesolevates nõukogu järeldustes loetakse noorsootöö pakkujateks kõik riigi abiga või vabatahtlikkuse alusel loodud organisatsioonid, asutused ja muud organid, kes pakuvad noorsootööd noortele mõeldud programmide, projektide, algatuste ja tegevuste alusel.

18. täiendavalt toetama noorsootöö pakkujatele hariduse ja koolituse andmist ja nende vastastikku õppimise tegevusi, et suurendada nende suutlikkust toetada noori eluks vajalike oskuste omandamisel;
19. vajaduse korral tunnustama ja valideerima haridus- ja koolitusprogramme, mis suurendavad nii palgaliste kui ka vabatahtlike noorsootöötajate ja noortejuhtide suutlikkust kasutada tulemuslikult õppevahendeid, meetodeid ja tavasid, mis aitavad noortel eluks vajalikke oskusi kindlaks teha, omandada ja arendada, kasutades hindamise ja enesehindamise vahendeid ja meetodeid;
20. edendama ja tugevdama noorte seas vabatahtlikku tegevust, mis võib aidata neil omandada eluks vajalikke oskusi ning toetada nende osalemist noorsootöö pakkujate kõrval noorsootöö projektides ja algatustes;

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES OMA VASTAVATE PÄDEVUSTE PIIRES

21. edendama ja pakkuma noorsootöö pakkujatele vastastikuse hindamise ja vastastikuse õppe võimalusi, projekte ja algatusi, et jagada teadmisi, vahendeid ja kogemusi seoses noorte eluks vajalike oskuste edendamise ja arendamisega;
22. kaaluma, milliseid noorte poolt noorsootöö kaudu omandatud eluks vajalikke oskusi saaks kindlaks teha ja dokumenteerida ning kuidas seda teha, et hõlbustada hindamist ja tõendamist mitteformaalse ja informaalise õppe valideerimismehhanismide kaudu ⁽¹⁾;
23. kasutama maksimaalselt ära programmi „Erasmus+“ ja teisi ELi rahastamisprogramme, et toetada noorsootöö tegevust noorte eluks vajalike oskuste edendamisel ja arendamisel;
24. tugevdama noorsootöö, noortepoliitika ja noortelase uurimistegevuse vahelist dialoogi ning koordineerimist kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil, hõlbustades seeläbi võrgustike moodustamist, koostööd, vastastikust õpet ja vahetusi, et edendada ja arendada eluks vajalikke oskusi noorte seas;
25. määrama kindlaks olemasolevad ja innovatiivsed vahendid, meetodid ja tavad, mis soodustavad noorte eluks vajalike oskusi erinevates noorsootöö keskkondades;
26. edendama ja toetama selliseid valdkondadevahelisi partnerlusi ja algatusi, eelkõige noorsootöö pakkujate, haridus- ja koolitusasutuste, sotsiaal- ja tööhõiveteenuste ning sotsiaalpartnerite vahel, mis aitavad noortel omandada ja arendada eluks vajalikke oskusi;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

27. aitama kaasa teadmiste kogumisele eluks vajalike oskuste kohta, mida edendatakse ja arendatakse noorsootöö kaudu, ning toetama liikmesriike noorsootöötajate suutlikkuse suurendamise ja ametialase arengu edendamisel;
28. edendama uue oskuste tegevuskava osana noorsootööd, mis täiendab ja toetab tegevuskava kõiki aspekte ja annab neile lisaväärtust;
29. edendama ja toetama valdkondadevahelist lähenemisviisi noorte abistamisel selliste pädevuste omandamisel ja arendamisel, mis aitavad neil edukalt üle minna täiskasvanuikka, kodanikuaktiivsusesse ja tööellu;
30. tagama, et käesolevad nõukogu järeldused annaksid panuse elukestva õppe võtmepädevusi käsitleva soovitusel läbi vaatamise eesmärgiga soovitud tugevdada ja tagada selle kooskõla üleeuroopalise võtmepädevuste raamistiku eluks vajalike oskuste mõõtmega.

⁽¹⁾ Nõukogu soovitus mitteformaalse ja informaalise õppe valideerimise kohta (ELT C 398, 22.12.2012, lk 1).

I LISA

Poliitiline taust

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes – ELT L 394, 30.12.2006, lk. 10.
- Nõukogu soovitus mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta – ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.
- Nõukogu soovitus – oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele – ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.
- Nõukogu järeldused, milles käsitletakse kvaliteetse noorsootöö rolli noorte arengus, heaolus ja sotsiaalses kaasatuses – ELT C 168, 14.6.2013, lk. 5.
- Nõukogu järeldused, mis käsitlevad noortepoliitika potentsiaali maksimeerimist strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisel – ELT C 224, 3.8.2013, lk 2.
- Nõukogu järeldused mittetöötavate ja mitteõppivate noorte sotsiaalse kaasamise parandamise kohta – ELT C 30, 1.2.2014, lk 5.
- Nõukogu järeldused, mis käsitlevad noorte ettevõtluse edendamist noorte sotsiaalse kaasatuse soodustamiseks – ELT C 183, 14.6.2014, lk 18.
- Nõukogu järeldused noorsootöö tõhustamise kohta sidusate ühiskondade tagamiseks – ELT C 170, 23.5. 2015, lk.2.
- Nõukogu resolutsioon, milles käsitletakse noorte julgustamist osaleda poliitilises tegevuses Euroopa demokraatia elluviimisel – ELT C 417, 15.12.2015, lk 10.
- Nõukogu ja komisjoni ühisaruanne Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö uuendatud raamistiku (2010–2018) rakendamise kohta – ELT C 417, 15.12.2015, lk 17.
- Nõukogu järeldused spordialase vabatahtliku tegevuse rolli kohta kodanikuaktiivsuse edendamisel – ELT C 372, 20.12.2011, lk 24.
- Nõukogu järeldused, mis käsitlevad rohujuure tasandi spordi rolli maksimeerimist valdkonnaülestes oskuste arendamisel, eelkõige noorte seas – ELT C 172, 27.5.2015, lk 8.
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa uus oskuste tegevuskava. Koostöö inimkapitali tugevdamiseks ning töөлsobivuse ja konkurentsivõime suurendamiseks“ (2016).
- Nõukogu resolutsioon kaasava ja konkurentsivõimelise Euroopa uue oskuste tegevuskava kohta – ELT C 467, 15.12.2016, lk 1.
- Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused vägivaldse ekstremismi viiva radikaliseerumise ennetamise kohta – ELT C 467, 15.12.2016, lk 3.

Uuringud, eksperdirühma aruanded ja avaldused

- Töö noortega: noorsootöö väärtus Euroopa Liidus (2014).
- Noorte loovuse ja innovatiivse potentsiaali arendamine mitteformaalse õppe kaudu tööhõive seisukohalt asjakohastel viisidel (2014).
- Kvaliteetne noorsootöö – noorsootöö tulevase arengu ühine raamistik (2015).
- Noorsootöö roll noorte ees seisvatele väljakutsetele vastamisel, eriti üleminekul hariduse omandamiselt tööellu (2015).
- Esimese Euroopa noorsootöökonventsiooni avaldus (2010).
- Teise Euroopa noorsootöökonventsiooni aruanne ja avaldus (2015).

II LISA (¹)

Kokkuvõte eluks vajalikest oskustest ja nende tunnused			
Inimestevahelised suhted	Suhtlusoskus	Kognitiivsed oskused	Isikuomadused
Juhtimisoskus, konfliktide lahendamine, planeerimine ja organiseerimine, rühmatöö, läbirääkimised, kultuuridevaheline teadlikkus.	Seisukohtade ja arvamuste väljendamine (ja nende kuulamine), aruteludes ja mõttevahetustes osalemine, digikirjaoskus ja meediapädevus, esitamine, toetustegevus.	Kriitiline mõtlemine ja analüüsisuutlikkus, loov mõtlemine, probleemide lahendamine, otsuste tegemine, tõlgendamine, hindamine.	Enesekindlus, enesehinnang, resilentsus, iseseisvus, algatusvõime, empaatiavõime.
<p>Sellised eluks vajalikud oskused on:</p> <p>holistilised, s.t et nendega püütakse arendada isikut tervikuna, aidates kaasa positiivsele eneseteostusele nii indiviidi kui sotsiaalse olendina;</p> <p>väärtus omaette, andes noortele positiivseid ja rikastavaid õppekogemusi, mis toetavad nende arengut;</p> <p>üksteist täiendavad ja tugevdavad, toetades noorte õppimist ja arengut hariduses ja koolituses, perekonnas, ühiskonnas, ühiskondlikus ja sotsiaalses elus ning töökohal;</p> <p>mitmekülgsed ja valdkonnaülesed, kusjuures omandatud oskused on sõltumata kontekstist koheselt kohaldatavad nii hariduses, töökohal või ühiskonnas kui ka kultuurialastes, sotsiaalsetes ja poliitilistes tegevustes;</p> <p>võimeid ja võimalusi suurendavad, andes noortele isiklikus ning kodaniku-, kultuuri- ja tööelus võimaluse konstruktiivselt väljendada nii oma andeid, võimeid ja suutlikkust kui ka käitumist ja suhtumist.</p>			

(¹) Eluks vajalike oskuste kokkuvõttes on esitatud mõned rahvusvahelises kirjanduses, eelkõige I lisa loetletud uuringutes ja eksperdirühma aruannetes kõige sagedamini nimetatud oskused ja pädevused.